

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЪРВО ОТДЕЛЕНИЕ

ЮРИШИЧ СРЕЩУ ХЪРВАТИЯ
[CASE OF JURIČIĆ v. CROATIA]

(Жалба №58222/09)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

26 юли 2011 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

26/10/2011 г.

Това решение е окончателно по смисъла на чл. 44, ал.2 от Конвенцията. Може да бъде обект на редакционни промени.

По делото на Юришич срещу Хърватия,

Европейският съд по правата на човека (Първо отделение), заседаващ като Отделение, състоящо се от:

Анатоли Ковлер [Anatoly Kovler], Председател,
Нина Вайич [Nina Vajić],
Елизабет Стейнър [Elisabeth Steiner],
Канлар Хажийев [Khanlar Hajiyev],
Георге Николау [George Nicolaou],
Миряна Лазарова Трайковска [Mirjana Lazarova Trajkovska],
Юлия Лафранк [Julia Laffranque], *съдии,*

и Сьорен Нийлсен [Søren Nielsen], *Секретар на Отделението,*

заседавайки при закрити врати на 5 юли 2011 г.,

се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№58222/09) срещу Република Хърватия, подадена на 18 октомври 2009 г. пред Съда, на основание чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") от хърватската гражданка г-жа Миряна Юришич ("жалбоподателката").

2. Жалбоподателката е представлявана от г-н В. Милйевич, адвокат, практикуващ в Загреб. Хърватското правителство ("правителството") е представлявано от пълномощника г-жа Ш. Стажник.

3. Жалбоподателката твърди по-конкретно, че е налице нарушение на нейното право на справедливо гледане на делото.

4. На 10 ноември 2010 г. председателят на Първо отделение е решил да изпрати уведомление до правителството за оплакванията относно равнопоставеност на правните средства, липса на безпристрастност и липса на устно, публично и състезателно гледане на делото. Решено е произнасянето по допустимостта и основателността на жалбата да е едновременно (чл. 29, ал.1).

ПО ФАКТИТЕ**I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО СЛУЧАЯ**

5. Жалбоподателката е родена през 1954 г. и живее в Загреб.

6. На 26 февруари 2008 г. Комитетът по конституционни въпроси, процедурни правила и политическа система към Парламента на Република Хърватска (*Hrvatski Sabor – Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav – "Парламентарният комитет"*) е публикувал в Държавен вестник (бр. 26/2008 г. от 29 февруари 2008 г.) покана за кандидатстване за избор на трима съдии в Конституционния съд, чрез която се приканват кандидатите да представят своите заявления.

7. На 28 април 2008 г. жалбоподателката, съдия в Административния съд, е подала заявлението си за кандидатстване за поста на съдия в Конституционния съд. Други единадесет кандидати също са подали заявления.

8. Парламентарният комитет е селектирал четирима кандидати, а именно: г-н М. Ж., г-жа Д. Ш., г-жа С. Б. и жалбоподателката и ги е представил пред Парламента за гласуване.

9. След тайно гласуване, в което жалбоподателката е получила четири от общо изискуемите 77 гласа, на 9 май 2008 г. Парламентът е приел решение за избор на г-н М. Ж., г-жа Д. Ш. и г-жа С. Б., всеки от които е получил 78 гласа, за съдии в Конституционния съд.

10. На 26 май 2008 г. жалбоподателката, позовавайки се на чл. 66 от Закона за административните спорове (виж параграф 32 по-долу), е подала искане за защита на конституционно гарантирано право (*zahtjev za zaštitu ustavom zajamčenog prava*) пред Административния съд (*Upravni sud Republike Hrvatske*), оспорвайки парламентарното решение от 9 май 2008 г. Тя твърди, че С. Б. не е доказала наличието на най-малко петнадесет години професионален опит, и следователно не е удостоверила, че отговаря на всички законови критерии за избор на съдия в Конституционния съд, съгласно чл. 5, ал.1 от Закона за Конституционния съд (виж параграф 25 по-долу). Според жалбоподателката, чрез избирането на С. Б. вместо нея, Парламентът е нарушил правото ѝ на равнопоставеност пред закона, правото ѝ на равнопоставеност пред държавата и публичните власти, правото ѝ на равен достъп до държавна служба и правото ѝ на равен достъп до заетост, гарантирани съответно от чл. 14, ал.2, чл. 26, чл. 44 и чл. 54, ал.2 от Конституцията (виж параграф 23 по-долу).

11. На 26 юни 2008 г. Административният съд е поканил М. Ж. и Д. Ш. да представят техните становища в качеството им на трета заинтересована страна (*zainteresirane osobe*). Те отговорили съответно на 7 и 8 юни 2008

г., че считат искането на жалбоподателката за неоснователно, а изборът на съдии за Конституционния съд за законосъобразен. Те също така заявили, че не считат себе си трета заинтересована страна в това производство, тъй като жалбоподателката не оспорва техния избор.

12. На 15 октомври 2008 г. Административният съд се е произнесъл с решение, с което приема искането на жалбоподателката и отменя решението на Парламента от 9 май 2008 г., в частта му относно С. Б. Съдът е постановил, че жалбоподателката има право да подаде искането си, независимо от обстоятелството, че съдебното решение не променя нейния правен статут на неизбран кандидат. Съдът също така е постановил, че от доказателствата, представени от С. Б. пред Парламентарния комитет не може да бъде установено дали същата има изискуемия професионален опит и следователно правото на жалбоподателката за равен достъп до държавна служба и правото ѝ на равен достъп до заетост, гарантирани от чл. 44 и чл. 54, ал.2 от Конституцията, са били нарушени с обжалваното решение.

13. На 4 февруари 2009 г. С. Б. е подала конституционна жалба пред Конституционния съд (*Ustavni sud Republike Hrvatske*) срещу решението на Административния съд. Освен това, С. Б. е поискала от Конституционния съд да разпорежи временна мярка, с която да бъде отложено изпълнението на обжалваното решение, докато съдът не се произнесе по конституционната ѝ жалба. В своята конституционна жалба С. Б. твърди, че оспорваното решение на Административния съд е нарушило нейното право на равенство пред закона, правото ѝ на работа и правото ѝ на равен достъп до заетост, гарантирани съответно от чл. 14, ал.2, чл. 54, ал.1 и ал.2 от Конституцията (виж параграф 23 по-долу). Тя също така твърди, че изборът на съдии в Конституционния съд е по-скоро политически, а не юридически въпрос. По тази причина, решението на Парламента от 9 май 2008 г. представлява така наречения акт на държавата (*akt vladanja*), по отношение на който обхватът на конституционния преглед е ограничен до спазването на процедурните правила (или до формалната конституционносъобразност) и следователно е много тесен. По-конкретно, тя твърди, че Административният съд не е бил оторизиран да прецени дали доказателствата, които тя е представила са достатъчни, за да докажат наличието на изискуемия професионален опит, както и да поставя под съмнение заключенията на Парламентарния комитет в това отношение.

14. На същия ден Конституционният съд на своя пленарна сесия в състав от десет съдии (включително съдиите М. Ж. и Д. Ш.), разпорежда временна мярка, отлагаща изпълнението на решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г. Съдът, наред с останалото, е посочил, че:

„... оспорваното решение [на Административния съд] изисква подробно проучване на границите и обхвата на съдебния контрол на решения за назначаване на държавни служители, ... и в този смисъл, има по-широко значение, отвъд границите на конкретния случай.”

Решението за временната мярка е публикувано в Държавен вестник бр.16/2009 г. от 5 февруари 2009 г., но никога не е било връчено на жалбоподателката.

15. На 13 февруари 2009 г. Конституционният съд връчва на жалбоподателката конституционната жалба заедно с искането за временна мярка.

16. На 18 февруари и на 3 март 2009 г. С. Б. допълва своята конституционна жалба, претендирайки нарушение на правото ѝ на справедлив съдебен процес, гарантирано от чл. 29, ал.1 от Конституцията. На 20 февруари и 5 март 2006 г. съответно, Конституционният съд връчва двете допълнения на жалбоподателката.

17. На 7 март 2009 г. жалбоподателката представя своя отговор на конституционната жалба на С. Б., а два дни по-късно – и на допълненията от 18 февруари и 3 март 2009 г. Тя твърди, че тъй като изборът на съдии за Конституционния съд се регулира от закона, то това е преди всичко юридически, а не политически въпрос. Следователно решението на Парламента от 9 май 2008 г. не е „акт на държавата” и може да бъде подсъдно, тоест да бъде обжалвано по съдебен път. Във всеки случай, чл. 66 от Закона за административните спорове дава право на Административния съд да разглежда всяко индивидуално решение, което е в състояние да наруши конституционни права, независимо от тяхната същност или от това дали произтичат от орган на съдебната или изпълнителната власт. Относно искането на С. Б. за временна мярка, жалбоподателката, отбелязвайки, че Конституционният съд я е постановил на същия ден, в който е поискана, твърди, че съгласно чл. 67, ал.2 от Закона за Конституционния съд такава мярка не може да отложи „последниците на оспорваното решение” а само неговото „прилагане” (виж параграф 25 по-долу). На последно място, жалбоподателката е поискала Конституционния съд „да проведе публично заседание (изслушване)”, на което да бъде поканена (*„održi javnu sjednicu (raspravu) na koju molim da me se pozove”*).

18. По време на производството Конституционният съд е поискал и получил становища от Парламентарния комитет, експертни становища на шестима професори от юридическия факултет и двама бивши съдии от същия съд, както и мнения и информация от Хърватската национална банка, Централната държавна административна служба, Хърватската адвокатска колегия, Министерство на правосъдието, Държавното статистическо бюро и

частната Загребска банка (Zagrebačka banka). Останалите деветима професори от юридическия факултет, от които Конституционният съд също е поискал експертно становище, не са представили такова. Опитът да се получи информация от Датския червен кръст се оказал неуспешен, тъй като въпросната неправителствена организация не е могло да бъде намерена на посочения в съответния регистър адрес.

19. На 31 март 2009 г. жалбоподателката е писала на Конституционния съд с молба да ѝ бъдат предоставени „поисканите (от физически лица и институции) експертни становища“, за които е научила от медиите.

20. На 30 април 2009 г. Конституционният съд, заседавайки в пленарен състав от 10 съдии (включително съдиите М. Ж. и Д. Ш.) е провел заседание, за което жалбоподателката не е била призована, и е постановил решение, с което отменя решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г. Той е постановил, че изборът на съдии за Конституционния съд е хибриден (политически и юридически) въпрос и въпреки че решението на Парламента от 9 май 2008 г. е „акт на държавата“, Административният съд може да провери не само дали установената процедура е спазена, но и дали кандидатите отговарят на законовите изисквания. Независимо от това, Административният съд е превишил границите на своята компетентност, когато е осъществил (пре)оценка на доказателствената стойност на документите, представени от С. Б. като доказателство за притежавания от нея професионален опит. По този начин Административният съд не само е засегнал въпроси от изключителната компетентност на Парламента, но е нарушил правото на С. Б. на работа и правото ѝ на равен достъп до заетост, гарантирани от чл. 54, ал.1 и ал.2 от Конституцията, както и правото ѝ на равенство пред закона, гарантирано от чл. 14, ал.2 от Конституцията.

21. На същия ден Председателят на Конституционния съд и нейният заместник провели пресконференция, на която обявили, че решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г. е отменено и С. Б. остава съдия в Конституционния съд, както и че делото няма да бъде върнато на Административния съд, „за да се спре тази агония“.

22. На 4 май 2009 г. Конституционният съд връчил решението, заедно с мненията и информацията, събрани в хода на производството на жалбоподателката. На 5 юни 2009 г. решението на Конституционният съд е публикувано в Държавен вестник (бр. 65/2009 г.).

II. ПРИЛОЖИМО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРАКТИКА

A. Конституция

1. Приложими разпоредби

23. Приложимите разпоредби на Конституцията на Република Хърватска (*Ustav Republike Hrvatske*, Държавен вестник на Република Хърватска бр. 56/1990 г., 135/1997 г., 8/1998 г. (консолидиран текст), 113/2000 г., 124/2000 г. (консолидиран текст), 28/2001 г. и 41/2001 г. (консолидиран текст), 55/2001 г. (поправка) и 76/2010 г.) са, както следва:

Член 14

“Всички в Република Хърватска се ползват с права и свободи, независимо от своята раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други убеждения, национален или социален произход, собственост, рождение, образование, социален статус или други характеристики.

Всички са равни пред закона.”

Член 26

“Гражданите на Република Хърватска и чужденците са равни пред съдилищата и пред държавните и публични власти.”

Член 29(1)

“Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите права и задължения или основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на справедливо гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.”

Член 44

“Всеки гражданин на Република Хърватска има право при равни условия да участва в управлението на обществените дела и да бъде допускан до държавна служба.”

Член 54

“Всеки има право на труд и на свобода на труда.

Всеки е свободен да избере своята професия и занятие и всяка работа и служба са достъпни за всички при равни условия.”

Член 125

“Конституционният съд на Република Хърватска се състои от тринадесет съдии с мандат от осем години, избрани от хърватския парламент сред видни адвокати, съдии, прокурори, застъпници и университетски преподаватели по право.

Хърватският парламентарен конституционен комитет провежда процедурите, свързани с кандидатстване за избор на съдии в Конституционния съд на Република Хърватска и предлага кандидатите на хърватския парламент.

Конституционният съд на Република Хърватска избира председател с мандат от четири години.”

2. Съдебна практика на Административния съд

24. Със свое решение № Зра-5/2004-5 от 2 декември 2004 г. относно искане за защита на конституционно гарантирано право (виж параграф 32 по-долу) Административният съд отменя решение на Националния съдебен съвет за назначаване на съдия в районен съд. Съдът постановява, че всеки кандидат, отговарящ на законовите изисквания, има право на равно участие в конкурс за държавна служба. Следователно, с назначаването на кандидат, който не отговаря на законовите изисквания за съдия в районен съд, Националният съдебен съвет е нарушил конституционното право на останалите кандидати на равен достъп до държавна служба, гарантирано от чл. 44 от Конституцията (виж предходния параграф).

Б. Закон за Конституционния съд и свързани с него подзаконовни нормативни актове

1. Закон за Конституционния съд

(а) Приложими разпоредби

25. Приложимата част на Устройствения закон на Конституционния съд на Република Хърватска от 1999 г. (*Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*, Държавен вестник бр. 99/1999 г. от 29 септември 1999 г. – “Закон за Конституционния съд”), изменен през 2002 г. (*Ustavni zakon o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*, Държавен вестник на Република Хърватска, бр. 29/2002 г. от 22 март 2002 г.), влязъл в сила на 15 март 2002 г., е както следва:

II. УСЛОВИЯ ЗА ИЗБОР НА СЪДИИ В КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД, ИЗБОР И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА МАНДАТА ИМ

Член 5

“(1) Хърватски гражданин, който е бакалавър по право, има най-малко петнадесет години юридически опит и е изтъкнат в професията си по силата на своята академична или професионална работа или обществени дейности, може да бъде избран за съдия в Конституционния съд.

(2) Лице, което е получило докторска степен по правни науки и отговаря на останалите условия в алинея 1 може да бъде избрано за съдия в Конституционния съд, ако има най-малко дванадесет години юридически опит.”

Член 6

“(1) Хърватският парламентарен конституционен комитет (тук по-долу: „компетентният комитет”) провежда процедура за избор на съдии в Конституционния съд чрез публикуване на покана в Държавен вестник до правните институции, юридически факултети, адвокатски колегии, адвокатски сдружения, политически партии и други юридически и физически лица за номиниране на кандидати за избор на един или повече съдии в Конституционния съд (тук по-долу: „поканата”). Всяко физическо лице може да издигне своята кандидатура.

(2) Поканата съдържа условията за избор на съдия в Конституционния съд, предвидени в Конституцията и в този устройствен закон, срокът за подаване на кандидатури до компетентния комитет и документите, които да бъдат приложени.

(3) След изтичане на срока по алинея 2, компетентният комитет разглежда дали кандидатите отговарят на условията да бъдат избрани за съдии в Конституционния съд, предвидени в Конституцията и в този устройствен закон, и отхвърля невалидните кандидатури.

(4) Компетентният комитет провежда публично интервю с всеки от кандидатите, отговарящи на условията да бъдат избрани за съдии в Конституционния съд, и на основата на събраната информация и резултатите от интервютата съставя кратка листа на кандидати за съдии в Конституционния съд. Кратката листа по правило съдържа повече кандидати от броя на съдиите ... които следва да бъдат избрани.

(5) Компетентният комитет изпраща до хърватския парламент своето предложение заедно със списък на всички кандидати, отговарящи на условията да бъдат избрани за съдии в Конституционния съд. Предложението на компетентния комитет съдържа причините, поради които комитетът е дал предимство на някои кандидати пред останалите.

(6) Членовете на хърватския парламент гласуват поотделно за всеки предложен кандидат.

(7) Предложен кандидат се счита за избран за съдия в Конституционния съд, ако за него са гласували мнозинство от общия брой на членовете на хърватския парламент.”

III. ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД – ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Член 27(6)

“Съдия от Конституционния съд не може да се въздържа от гласуване, освен ако е участвал при приемането на закон, подзаконов нормативен акт или решение, за които се е изисквало произнасяне на Конституционния съд.”

Член 34

“Освен ако не е предвидено друго в този устройствен закон, в производството пред Конституционния съд се прилагат съответно като субсидиарни правила разпоредбите на приложимите процесуални закони на Република Хърватска.”

IV. ПРЕГЛЕД НА КОНСТИТУЦИОНОСЪОБРАЗНОСТТА НА УСТАВА И КОНСТИТУЦИОНОСЪОБРАЗНОСТТА И ЗАКОНОСЪОБРАЗНОСТТА НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Член 50

“(1) Конституционният съд може заседавайки в [пленарен] състав да реши да се произнесе по основателността [на иска] на базата на открито гледане на делото.

(2) Публичното гледане на делото се насрочва от председателя на Конституционния съд.

(3) Участниците в производството и представителите на държавните и местни власти и организации, както и [други] лица, чието участие при публичното гледане на делото се изисква, следва да бъдат призовани.

(4) Неприсъствието на призовани участници ... и други призовани лица не представлява пречка за продължаване на производството и постановяване на решение, ако Конституционния съд счита, че са налице условията за това.

(5) При наличие на основателни причини Конституционният съд може да отложи публичното гледане на делото и да насрочи ново.”

V. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

Член 62

“(1) Всеки може да подаде конституционна жалба пред Конституционния съд, ако счита, че решение на държавен орган, орган на местната или териториална власт или юридическо лице, овластени с публична власт, относно негови права или задължения или по отношение на съмнение или обвинение в престъпление, нарушава негови права или основни свободи, или правото на местно или териториално управление, гарантирани от Конституцията („конституционни права”) ...

(2) В случай, че е налице друго правно средство за защита на [нарушените] конституционни права, конституционна жалба може да бъде подадена само след изчерпване на това правно средство.

(3) В случаите, когато на разположение на лицето има административно действие, а при граждански и охранителни производства – жалба [revizija], правните средства ще се считат изчерпани след постановяване на решение по тях.”

Член 67

“(1) Конституционната жалба по правило не спира изпълнението на обжалваното решение.

(2) По искане на жалбоподателя Конституционният съд може да отложи изпълнението [на обжалваното решение], до произнасянето по конституционната жалба, ако изпълнението би причинило на

жалбоподателя вреди, които биха били трудно поправими и отлагането не е в противоречие с обществения интерес и няма да причини по-голяма вреда другиму.”

Член 68

“(1) Състав от шест съдии решава конституционната жалба.

(2) ...

(3) Съдебният състав решава единодушно с участието на всички членове.

(4) Ако съдебният състав не достигне до единодушно решение или счете, че въпросът, повдигнат в конституционната жалба е от по-голяма важност, може да реши да разгледа жалбата в [пленарен] състав.”

Член 69

“Съдията докладчик:

- ...

- при необходимост предоставя копие от конституционната жалба на заинтересованите лица и ги поканва да представят отговор,

...”

26. Член 72 предвижда, че ако конституционната жалба е уважена, Конституционният съд отменя обжалваното решение и връща делото на компетентния орган.

(б) Практика на Конституционния съд

27. На 8 април 2011 г. Конституционният съд за пръв път в своята история провежда публично гледане на дело в производство по индивидуална конституционна жалба. Жалбоподателят г-н П. Т., преподавател в католически религиозен образователен курс в държавно училище е бил освободен от работа, тъй като Католическата църква е отнела каноничния му мандат, след като той се оженил повторно. Председателят на Конституционния съд обяснил решението за провеждане на публично гледане на делото, като казал, че решението на Конституционния съд по това дело „[надвишава] границите на конкретното дело” и „[ще] се отрази на бъдещите взаимоотношения с религиозните общности”.

2. Правилник на Конституционния съд

28. Приложимите разпоредби на Правилника на Конституционния съд (*Poslovnik Ustavnog suda Republike Hrvatske*, Държавен вестник на Република Хърватска, бр. 181/2003 г. и 30/2008 г. – “Правилник на Конституционния съд”) гласят, както следва:

Член 31

“(1) В производството пред Конституционния съд ... съдията докладчик има право да:

....

4. търси експертни становища по конкретни случаи от юрисконсултите на Конституционния съд,

...”

В. Закон за административните спорове

29. Законът за административните спорове (*Zakon o upravnim sporovima*, Държавен вестник на Социалистическа Федеративна Република Югославия, бр. 4/1977 г., и Държавен вестник на Република Хърватска, бр. 53/1991 г., 9/1992 г. и 77/1992 г.) в съответната му част предвижда, както следва:

30. Член 34 гласи, както следва:

“[Административният съд] решава административни спорове в закрити заседания.

“[Административният съд] може да реши да проведе открито съдебно заседание, в зависимост от сложността на спора или ако прецени, че това би било полезно за по-доброто изясняване на спорния въпрос.

Страна по спора може да поиска провеждането на открито съдебно заседание поради същите причини.”

31. Член 60 предвижда, че ако Законът за административните спорове не съдържа специални разпоредби относно процедурата пред Административния съд, ще важат съответно разпоредбите на Гражданско-процесуалния закон.

32. Член 66 гласи, както следва:

“Искане за защита на конституционно гарантирано право или свобода ... ако такова право или свобода е било нарушено от окончателен индивидуален акт [решение], и не е осигурена друга правна защита, следва да бъде разгледано от [Административния съд], прилагайки съответно разпоредбите на този закон.”

Г. Гражданско-процесуален закон

33. Приложимата част на Гражданско-процесуалния закон (*Zakon o parničnom postupku*, Държавен вестник на Социалистическа Федеративна Република Югославия бр.4/1977 г., 36/1977 г. (поправка), 36/1980 г., 69/1982 г., 58/1984 г., 74/1987 г., 57/1989 г., 20/1990 г., 27/1990 г. и 35/1991 г., и Държавен вестник на Република Хърватска, бр. 53/1991 г., 91/1992 г., 58/1993 г., 112/1999 г., 88/2001 г., 117/2003 г., 88/2005 г., 2/2007 г., 84/2008 г. и 123/2008 г.) гласи, както следва:

Член 71

“Съдия ... ще бъде освободен от изпълнение на функциите си:

1. ако е страна ...;

...

5. ако е участвал по същото дело в производството пред по-нисша инстанция или пред друг орган;

...

7. ако съществуват други обстоятелства, които поставят под съмнение неговата безпристрастност.”

34. Основанията, изброени в чл. 71, ал.1-6 се считат за абсолютни основания за оттегляне, при които въпросния съдия е автоматично освободен от участие по делото.

35. Съгласно чл. 72, ал.1 от момента, в който на съдията е станало известно абсолютното основание за освобождаването му, той е длъжен да преустанови участието си по делото и незабавно да доведе обстоятелствата, водещи до неговото освобождаване, до знанието на председателя на съда, след което председателят определя друг съдия за разглеждане на делото.

36. Съгласно чл. 73, ал.6 страната трябва да направи искане за оттегляне на съдия, веднага след като научи за основанията за оттегляне, но най-късно преди приключване на делото пред първоинстанционния съд, а когато не е имало дело – преди постановяване на решението.

37. Съгласно чл. 73, ал.7 оттегляне на съдия от по-висш съд може да бъде поискано от страната в правното средство за защита или в отговора на правното средство за защита.

38. Член 74, ал.1 гласи, както следва:

Член 74

“Освен ако законът предвижда друго, искането на страна за оттегляне [на съдия] се решава от председателя на съда.”

39. Член 75 гласи, както следва:

Член 75

„Когато един съдия, председателят на състава, член на състава или председателят на съда узнае, че неговото оттегляне е било поискано, той трябва незабавно да прекрати работа по делото и, ако оттеглянето е било поискано на основание, предвидено в чл. 71, ал.1, т.7 от този закон, той може, докато искането бъде решено, да извършва само онези действия, които водят до риск от забавяне.”

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРАВОТО

I. ПО ТВЪРДЕНИЕТО ЗА НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6, АЛИНЕЯ 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА ОТНОСНО НЕСПРАВЕДЛИВОСТ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

40. Жалбоподателката се оплаква, че гореописаното съдебно производство не е било справедливо, защото: а) не е било проведено публично гледане на делото; б) производството не е било състезателно, а принципът на равнопоставеност на страните не е бил спазен, тъй като експертните становища на видните адвокати и мненията и информацията, които Конституционният съд е получил от различни институции ѝ е предоставена едва след приключване на производството; и в) Конституционният съд не е бил безпристрастен, тъй като съдиите М. Ж. и Д. Ш. са били част от съдебния състав, постановил решението по нейното дело, въпреки че тези двама съдии са действали като трета страна в предварителното производство пред Административния съд, в което те, наред с другото, са изразили мнението си, че изборът на тримата съдии за Конституционния съд е законосъобразен. Жалбоподателката се позовава на чл. 6, ал.1 от Конвенцията, който гласи, както следва:

“При решаването на правен спор относно негови граждански права и задължения ... всяко лице има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Съдебното решение се обявява публично, но пресата и публиката могат да бъдат отстранявани по време на целия или на част от съдебния процес в интерес на

нравствеността, обществения ред или националната сигурност в едно демократично общество, когато това се изисква от интересите на непълнолетните лица или за защита на личния живот на страните по делото, или, само в необходимата според съда степен, в случаите, когато поради особени обстоятелства публичността би нанесла вреда на интересите на правосъдието.”

41. Правителството оспорва тези аргументи.

А. Допустимост

42. Правителството оспорва допустимостта на оплакванията, като твърди, че чл. 6 е неприложим. В допълнение твърди, че жалбоподателката не е изчерпала вътрешноправните средства за защита относно твърденията за липса на безпристрастност.

1. Приложимост

(а) Становищата на страните

(i) Правителството

43. Правителството най-напред се позовава на съдебната практика, съгласно която чл. 6, ал.1 от Конвенцията е приложим към спорове относно граждански „права и задължения”, които може да се приеме, че са признати от вътрешното право (виж *Джеймс и други срещу Обединено Кралство Великобритания*, 21 февруари 1986 г., параграф 81, серия А, №98).

44. В тази връзка, Правителството най-напред твърди, че в хърватската правна система не съществува право да бъдеш избран за съдия в Конституционния съд. Такова право не е признато в Конституцията, в Закона за Конституционния съд или в друг вътрешен нормативен акт. По-конкретно, конституционно гарантираният равен достъп до държавна служба, предвиден в чл. 44 от Конституцията (виж параграф 23 по-горе), не съдържа право да бъдеш приет на държавна служба или да бъдеш назначен на длъжност като държавен служител. От това следва, че жалбоподателката не би могла да има право да бъде избрана за съдия в Конституционния съд.

45. Правителството също обяснява, че съдия в Конституционния съд е една от най-високите длъжности държавни служители, които упражняват част от суверенната власт на държавата. Следователно процедурата по избор на съдия в Конституционния съд не съдържа определяне на „граждански” права и задължения по смисъла на чл. 6, ал.1 от Конвенцията.

46. Правителството по-нататък отбелязва, че решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г., с което се отменя решението на Парламента от 9 май 2008 г., не води до избор на жалбоподателката за съдия в Конституционния съд вместо г-жа С. Б. Това изрично е подчертано от самия Административен съд, който в своето решение постановява, че решението не променя правния статут на жалбоподателката като неизбран кандидат (виж параграф 12 по-горе). Нейният статут не би могло да бъде променен дори Конституционният съд да беше потвърдил решението на Административния съд. В този случай длъжността съдия в Конституционния съд щеше да остане свободна, щеше да бъде публикувана нова покана за кандидатстване и да бъде проведена нова процедура по избор. За правителството това означава, че въпросното производство няма директно решаващо значение за „права и задължения” на жалбоподателката.

47. Накрая правителството твърди, че освен това, съгласно хърватското законодателство не съществува право на обжалване на решение на Парламента за избор на съдия в Конституционен съд. Такова решение може единствено да бъде разгледано по смисъла на чл. 66 от Закона за административните спорове (виж параграф 32 по-горе), ако то не е в съответствие с конституционно гарантирани права или свободи. Правото да се използва това правно средство обаче не притежава белезите на частно право, и следователно не съдържа елементите, които биха го направили близко до „гражданско” право, за да е приложим чл. 6.

48. Предвид изложеното по-горе, правителството счита, че чл. 6 не е приложим в настоящия случай.

(ii) Жалбоподателката

49. Жалбоподателката признава, че в хърватската правна система не съществува право да бъдеш избран за съдия в Конституционния съд. В производството, от което жалбоподателката се оплаква обаче, тя е поискала защита на конституционното си право на равен достъп до държавна служба, гарантирано от член 44 от Конституцията.

50. Тя оспорва аргумента на правителството, че въпросното производство няма директно решаващо значение за нейни „права и задължения”. Тя обяснява, че ако Конституционният съд бе потвърдил решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г., Парламентът щеше или да състави нов кратък списък на кандидати, които преди това не са били селектирани, или да публикува нова покана за кандидатстване и да започне нова процедура по избор. И в двата случая тя би имала шанса да се кандидатира за поста отново и да се надява да бъде избрана.

(б) Преценката на Съда

51. Съдът подчертава, че чл. 6, ал.1 от Конвенцията гарантира на всеки правото да предяви всякакъв иск, свързан с негови граждански права и задължения пред съд или трибунал. Правото на достъп, а именно правото да образува производство пред съд по гражданско-правни въпроси, представлява един аспект на това „право на съд“ (виж най-вече *Голдер срещу Обединено Кралство Великобритания*, 21 февруари 1975 г., параграфи 28-36, серия А, №18). Това право се простира само до „граждански права и задължения“, които може да се приеме, че са признати от вътрешното право (виж *Джеймс и други*, цитирано по-горе, параграф 81). Ето защо, за да се установи дали чл. 6 в гражданската му част е приложим към настоящото дело, и следователно дали жалбоподателката може да разчита на гаранциите на този член, съдът следва най-напред да прецени дали тя има „право“, което може да се приеме, че е признато от хърватското право, и второ – дали това право е „гражданско“.

(i) Съществуване на правото

52. В тази връзка Съдът отбелязва, че съгласно съдебната практика на Административния съд всеки кандидат, отговарящ на законовите изисквания, има право на равнопоставено участие в конкурс за държавна служба, което право произтича от правото на равен достъп до държавна служба, гарантирано от чл. 44 от Конституцията (виж параграф 24 по-горе). Съдът отбелязва също така, че по настоящото дело Административният съд е посочил, че конституционното право на жалбоподателката на равен достъп до държавна служба и равен достъп до заетост, гарантирани от чл. 44 и чл. 54, ал.2 от хърватската конституция, са били нарушени с избора на С. Б. (виж параграф 12 по-горе). Независимо, че решението на Административния съд впоследствие е било отменено след конституционна жалба на С. Б., Конституционният съд в решението си от 30 април 2009 г. не е поставил под въпрос правото на жалбоподателката да се позове на тези свои конституционни права. При тези обстоятелства Съдът счита, че жалбоподателката е имала "право", което може да се приеме, че е признато от хърватското право (виж например *Кюблер срещу Германия*, №32715/06 г., параграф 46, 13 януари 2011 г.; *Ломбарди Валаури срещу Италия*, №39128/05 г., параграф 62, ECHR 2009-... (извлечения) и *Фиуме срещу Италия*, №20774/05 г., параграф 35, 30 юни 2009 г.).

(ii) Гражданскоправен характер на правото

53. Що се отнася до „гражданскоправния“ характер на правото, Съдът е постановил, че подходът, разработен по делото *Вилхо Ескелинен и други срещу Финландия* ([ГО], №63235/00 г., ЕСПЧ 2007-IV, виж параграф 54 по-долу) е приложим също и към правото на достъп до държавна служба (виж най-вече *Кюблер*, цитирано по-горе, параграф 45; и косвено *Жозефидес срещу Кипър*, №33761/02 г., параграф 54, 6 декември 2007 г.; *Ломбарди Валаури*, цитирано по-горе, параграф 62 и *Пентинен срещу Финландия* (реш.), №9125/07 г., 5 януари 2010 г.).

54. Преди решението по делото *Вилхо Ескелинен*, Съдът е считал, че трудовите спорове между държавни органи и държавни служители, чиито задължения представляват специфичните задължения на държавната служба, доколкото служителите са действали като лица, на които е поверена държавната власт за защита на общите интереси на държавата, не са „гражданскоправни“ и са изключени от приложното поле на чл. 6, ал.1 от Конвенцията (виж *Пелегрин срещу Франция* [ГО], №28541/95 г., параграф 66, ЕСПЧ 1999-VIII). По подобен начин и трудови спорове, свързани с длъжности в съдебната власт, също са били изключени от приложното поле на чл. 6, ал.1, защото макар съдебната власт да не е част от обикновената гражданска служба, тя все пак е считана като част от типичната държавна служба (виж *Питкевич срещу Русия* (реш.), №47936/99 г., 8 февруари 2001 г.).

55. По делото *Вилхо Ескелинен* Съдът преразглежда приложимостта на чл. 6, ал.1 и постановява, че Високодоговарящите страни и по-конкретно компетентните им национални законодателни органи, а не Съдът, са тези, които следва изрично да идентифицират сферите на държавна служба, включващи упражняване на дискреционни правомощия, присъщи на държавния суверенитет, когато интересите на индивида трябва да отстъпят. Ако националната система ограничава достъпа до съд, то Съдът следва да устовери, че спорът наистина е такъв, че да оправдае прилагането на изключение от гаранциите в чл. 6. Ако това не е така, тогава няма спор и чл. 6 ще се прилага (виж *Вилхо Ескелинен*, цитирано по-горе, параграф 61).

56. След делото *Вилхо Ескелинен*, Съдът е постановил, че чл. 6 е приложим в спорове относно изплащане на заплати и други облаги на съдии (виж *Петрова и Чернобривец срещу Украйна*, №6360/04 г. и 16820/04 г., параграф 15, 15 май 2008 г.), а също и в спорове относно тяхното преместване (виж *Тости срещу Италия* (реш.), №27791/06 г., 12 май 2009 г.) и отстраняване от длъжност (виж *Олужич срещу Хърватска*, №22330/05 г., параграфи 31-44, 5 февруари 2009 г., и *Дж. срещу Финландия*, №33173/05 г., параграф 34, 27 януари 2009 г.) в дела, при които националното право позволява достъп до съд за обжалване на съответните решения. В тази връзка Съдът отбелязва, че хърватското право позволява решенията на хърватския парламент за избор на съдии в Конституционния съд да бъдат обжалвани пред органите на съдебната власт, доколкото тези решения

могат да бъдат в нарушение на конституционните права за равен достъп до държавна служба и равен достъп до заетост. В настоящия случай жалбоподателката оспорва обжалваното решение пред Административния съд чрез подаване на молба за защита на конституционно гарантирани права на основание на чл. 66 от Закона за административните спорове (виж параграфи 10 и 32 по-горе).

(iii) Заключение

57. В светлината на изложеното по-горе, Съдът констатира, че чл. 6 от Конвенцията в гражданскоправната му част е приложим към настоящото дело (виж съответно *Жозефидес*, цитирано по-горе, параграф 55; *Пентинен*, цитирано по-горе; *Кравченко и други (военни жилища) срещу Русия*, №11609/05 г., 12516/05 г., 17393/05 г., 20214/05 г., 25724/05 г., 32953/05 г., 1953/06 г., 10908/06 г., 16101/06 г., 26696/06 г., 40417/06 г., 44437/06 г., 44977/06 г., 46544/06 г., 50835/06 г., 22635/07 г., 36662/07 г., 36951/07 г., 38501/07 г., 54307/07 г., 22723/08 г., 36406/08 г. и 55990/08 г., параграф 23, 16 септември 2010 г. и *Кюблер*, цитирано по-горе, параграф 46) и следователно жалбоподателката може да се позове на гаранциите, предвидени в този член.

58. Оттук следва, че възражението на правителството относно приложимостта на чл. 6 от Конвенцията следва да бъде отхвърлено.

2. Изчерпване на вътрешноправните средства за защита

(а) Становищата на страните

59. По-нататък Правителството твърди, че жалбоподателката не е изчерпила вътрешноправните средства за защита по отношение на жалбата ѝ, с която претендира липса на безпристрастност на Конституционния съд, тъй като никога не е поискала оттеглянето на съдиите М. Ж. и Д. Ш. В тази връзка Правителството посочва, че съгласно чл. 34 от Закона за Конституционния съд, в производството пред него Конституционният съд прилага съответно разпоредбите на приложимите процесуални закони като субсидиарни правила (виж параграф 25 по-горе). Следователно, жалбоподателката е могла, позовавайки се на чл. 71 и 73 от Гражданско-процесуалния кодекс (виж параграфи 33 и 36-38 по-горе) във връзка с чл. 60 от Закона за административните спорове (виж параграф 31 по-горе), да поиска съдиите М. Ж. и Д. Ш. да се оттеглят. В случай, че председателят на Конституционния съд сметеше молбата за основателна, щеше да реши да ги отстрани от заседаване по делото на жалбоподателката. Жалбоподателката обаче не е направила подобно искане. Нещо повече, Правителството твърди, че противно на доводите на жалбоподателката (виж следващия параграф), тя е била или е трябвало да бъде наясно, че съдиите М. Ж. и Д. Ш. ще са част от съдебния състав по нейното дело, защото: (а) Конституционният съд периодично публикува в Държавен вестник решенията относно персоналия състав на двата съдебни състава, решаващи конституционни жалби и на 23 юни 2008 г. е публикувал такова решение, от което е видно, че съдия Д. Ш. ще бъде член на първи съдебен състав, а съдия М. Ж. – на втори съдебен състав; (б) на 4 февруари 2009 г. Конституционният съд се е произнесъл по искането на С. Б. за временна мярка, подадено заедно с нейната конституционна жалба, заседавайки в пленарен състав, включващ съдиите М. Ж. и Д. Ш. (виж параграф 14 по-горе); (в) съдебното решение, разпореждащо временна мярка, е било публикувано в Държавен вестник на 5 февруари 2009 г. (виж параграф 14 по-горе); и (г) самата жалбоподателка се е позовала на това решение в нейния отговор на конституционната жалба на С. Б. (виж параграф 17 по-горе).

60. Жалбоподателката твърди, че преди Конституционният съд да постанови своето решение от 30 април 2009 г. тя не е знаела и не е могла да знае, че съдиите М. Ж. и Д. Ш. ще са част от съдебния състав при решаването на нейното дело. Причините за това са две. На първо място, имайки предвид, че съгласно чл. 68 от Закона за Конституционния съд този съд по правило заседава по конституционни жалби в състав от шест съдии и само по изключение в пленарен състав (виж параграф 25 по-горе), тя не е могла да знае предварително в какъв състав ще заседава Конституционният съд при разглеждането на конституционната жалба на С. Б. На практика тя не е могла дори да си представи, че съдиите М. Ж. и Д. Ш. биха били част от съдебния състав по нейното дело, след като са имали качеството на (трета/заинтересована) страна в производството пред Административния съд и след като са изразили вече мнението си, че жалбата ѝ е неоснователна и, че изборът на съдии в Конституционния съд е законосъобразен (виж параграф 11 по-горе). Тези съдии дори е трябвало по закон да бъдат дисквалифицирани като част от съдебния състав. Второ, предвид липсата на устно и публично гледане на нейното дело, жалбоподателката не е могла да поиска оттеглянето на съдиите М. Ж. и Д. Ш. преди решението да бъде постановено.

(б) Преценката на Съда

61. Съдът най-напред отбелязва, че хърватският Конституционен съд има тринадесет съдии (виж параграф 23 по-горе). Техните имена са добре познати на обществото, а още повече на юристите. Съдът по-нататък отбелязва, че чл. 68 от Закона за Конституционния съд предвижда, че Конституционният съд взема решения по конституционни жалба в пленарен състав, ако съставът от шест съдии не съумее да достигне до единодушно решение или ако съставът счете, че повдигнатият в конституционната жалба въпрос е от по-голяма важност (виж

параграф 25 по-горе). Имайки предвид и обстоятелството, че делото на жалбоподателката е предизвикало много противоречия и е привлякло широк медиен интерес, Съдът счита, че жалбоподателката е могла да очаква, че Конституционният съд ще разгледа конституционната жалба на С. Б. в пленарен състав.

62. И което е по-важно, Съдът отбелязва, че на 4 февруари 2009 г. Конституционният съд заседавайки в пленарен състав, включващ съдиите М. Ж. и Д. Ш., е разпоредил временна мярка, отлагаща изпълнението на решението на Административния съд от 15 октомври 2008 г. (виж параграф 14 по-долу). Решението на Конституционния съд за временната мярка е публикувано в Държавен вестник (виж параграф 14 по-горе), било е широко разпространено в медиите и жалбоподателката се е позовала на него в отговора си на конституционната жалба на С. Б. (виж параграф 17 по-горе). Следователно, дори и да не е й е било връчено, съдът счита, че жалбоподателката трябва да е знаела за въпросното решение и за персоналния състав на постановилия го съдебен състав.

63. В светлината на посоченото по-горе Съдът счита, че не само е било възможно, но и много вероятно конституционната жалба на С. Б. да бъде разглеждана в пленарен състав на Конституционния съд, включващ съдиите М. Ж. и Д. Ш., и че жалбоподателката трябва да е знаела за тази възможност. При тези обстоятелства, Съдът счита, че жалбоподателката е трябвало да поиска тяхното оттегляне. Тя обаче не е направила това.

64. От това следва, че оплакването на жалбоподателката относно твърдението за липса на безпристрастност е недопустимо по смисъла на чл. 35, ал.1 от Конвенцията поради неизчерпване на вътрешноправните средства за защита и трябва да бъде съответно отхвърлено на основание чл. 35, ал.4

65. Съдът също така отбелязва, че оплакванията на жалбоподателката относно липсата на публично гледане на делото, нарушване на принципа на равнопоставеност на страните и правото на състезателност на производството не са явно необосновани по смисъла на чл. 35, ал.3, б."а" от Конвенцията. Съдът също така отбелязва, че те не са недопустими и на никое от другите основания и следователно трябва да бъдат считани за допустими.

Б. Основателност

1. Равнопоставеност на страните и състезателност на производството

(а) Становищата на страните

(i) Правителството

66. Правителството представя принципите на състезателност на производството и равнопоставеност на страните, както те са развити в съдебната практика и се прилагат само за страни в производството. Жалбоподателката в настоящото дело обаче не е била страна в производството пред Конституционния съд. Това е така, защото производството пред Конституционния съд е особено производство, в което няма две противоположни страни, а само един жалбоподател, който оспорва решение на съдебен, административен или друг държавен орган, твърдейки, че са нарушени конституционните му права. В това производство, в съответствие с чл. 69 от Закона за Конституционния съд копия от конституционната жалба са предоставени на заинтересованите лица, които са били поканени да отговорят само ако е необходимо (виж параграф 25 по-горе).

67. Правителството също така твърди, че по това дело няма доказателства, които да са били представени в производството пред Конституционния съд, и по които жалбоподателката да не е била в състояние да вземе отношение, нито е имало усни прения, на които жалбоподателката да не е била призована. И което е по-важно, конституционната жалба на С. Б. заедно с всички писмени становища и доказателства е била своевременно изпратена за отговор на жалбоподателката като заинтересовано лице, и тя е отговорила на 7 и 9 март 2009 г. (виж параграф 17 по-горе). Следователно, основното изискване в състезателното производство, а именно – становищата на едната страна да бъдат изпратени на другата и правото тя да им отговори, е било спазено в производството пред Конституционния съд.

68. Относно експертните становища, изискани от съдията докладчик на основание чл. 31 от Правилника на Конституционния съд (виж параграф 28 по-горе), Правителството обяснява, че е в правомощията на съдията да прецени да поиска такива становища, ако счита, че това би било полезно при решаването на делото. Тези становища нямат официален характер или юридическа стойност и нямат правнозадължителна обвързваща сила. Те не могат да бъдат разглеждани и като доказателства (за разлика например от докладите и заключенията на вещите лица) или становищата на другата страна. Следователно, не е налице задължение за изпращането им, нито на жалбоподателя, нито на заинтересованите лица. Съдията докладчик не е задължен да ги предостави дори на останалите съдии в Конституционния съд. Обратното би означавало, че всеки път, когато съдът възнамерява да използва статия от юридическо списание в свое решение, ще трябва да информира затова страните и да им дава възможност да представят свои коментари. При това положение, експертните становища, изискани и получени от съдията докладчик по делото, не са били изпратени на С. Б., Парламента

(чието решение е обжалвано) или жалбоподателката. Следователно, в ситуация като тази в настоящото дело, в която на жалбоподателката са били връчени всички твърдения на С. Б. и й е била дадена възможност да ги коментира, фактът, че експертните становища не са били изпратени на никой от участниците в производството, включително жалбоподателката, не може да бъде разглеждан като нарушение на нейното право на състезателно производство или като противоречащ на принципа на равнопоставеност на страните.

(ii) *Жалбоподателката*

69. Жалбоподателката най-напред повтаря оплакването си, че експертните становища на видни адвокати и мнения и информация, получени от различни институции в производството пред Конституционния съд, са й предоставени едва след приключване на производството.

70. След това тя оспорва становището на правителството, че не е била страна в производството пред Конституционния съд. По-конкретно, тя се учудва защо конституционната жалба на С. Б. и е била препратена и й е дадена възможността да отговори на твърденията, ако не е била страна в производството пред Конституционния съд. Освен това, ако твърденията на правителството бъдат приети, това би означавало, че тя не е била призната за страна в производството (пред Конституционния съд), в което е оспорено и в крайна сметка отменено постановеното в нейна полза решение (на Административния съд). Това със сигурност би било в противоречие с основните принципи на върховенството на закона.

71. Накрая жалбоподателката отбелязва, че Конституционният съд е изискал информация, включително от Хърватската адвокатска колегия, от частната Загребска банка и от Датския червен кръст. Предвид това, че С. Б. преди това е работила като стажант адвокат в банката и във въпросната неправителствена организация, жалбоподателката счита, че Конституционният съд е бил задължен да потърси доказателства за професионалния опит на С. Б. При тези обстоятелства, не може да се твърди, както това прави правителството, че в производството пред Конституционния съд не са били представяни доказателства.

(б) Преценката на Съда

72. Съдът напомня, че принципът на равнопоставеност на страните, който е елемент от по-широкото понятие на справедливия съдебен процес, изисква на всяка страна да бъде дадена разумна възможност да представи становището си при условия, които не я поставят в съществено неблагоприятно положение спрямо своя опонент (виж, наред с още много други: *Домбо Бехеер Б. В. срещу Холандия*, 27 октомври 1993 г., параграф 33, серия А, №274 и *Анкерл срещу Швейцария*, 23 октомври 1996 г., параграф 38, Сборник съдебни решения 1996-V). По настоящото дело е безспорно, че: а) експертните становища на видни адвокати и мнения и информация, които Конституционният съд е получил от различни институции, не са били предоставени нито на жалбоподателката, нито на С. Б. преди съдебното решение от 30 април 2009 г. и б) всички твърдения на С. Б. в производството пред Конституционния съд (конституционната жалба от 4 февруари 2009 г. и нейните допълнения от 18 февруари и 3 март 2009 г.) са били изпратени на жалбоподателката и на нея й е била дадена възможност да отговори, от която възможност тя се е възползвала. Съответно, Съдът намира, че принципът на равнопоставеност на страните не е бил нарушен в настоящия случай (виж например съответно и *Нидерюст-Хубер срещу Швейцария*, 18 февруари 1997 г., параграф 23, Сборник 1997-I и *Кръчмар и други срещу Чешката република*, №35376/97 г., параграф 39, 3 март 2000 г.).

73. Съдът обаче по-нататък подчертава, че понятието справедлив съдебен процес предполага също правото на състезателно производство. Това право означава, че страните в наказателно или гражданско производство по принцип трябва да имат възможност не само да изложат доказателствата в подкрепа на своите твърдения, но и да узнаят и да могат да коментират всички представени доказателства и съображения, които могат да повлияят на решението на съда (виж например *Лобо Мачадо срещу Португалия*, 20 февруари 1996 г., параграф 31, Сборник 1996-I; *Вермьолен срещу Белгия*, 20 февруари 1996 г., параграф 33, Сборник 1996-I и *Кръчмар и други срещу Чешката република*, №35376/97 г., параграф 40, 3 март 2000 г.). Тази позиция не се променя, когато съображенията са неутрални по отношение на решавания въпрос, или когато, по мнението на съответния съд, те не представят никакви факти или становища, които вече да не са били разгледани в оспорваното решение (виж *Куконен срещу Финландия*, №57793/00 г., параграф 20, 7 юни 2007 г. и *Шаромов срещу Русия*, № 8927/02 г., параграф 44, 15 януари 2009 г.). Следователно, независимо, че Съдът не е намерил нарушение на принципа на равнопоставеност на страните (виж предходния параграф), той все пак трябва да прецени дали същият набор от факти не представлява нарушение на правото на жалбоподателката на състезателно производство.

74. Съдът отбелязва, че основният правен въпрос в настоящото дело касае обхвата на конституционния преглед на решенията за назначаване на държавни служители и по-конкретно на решението на Парламента от 9 май 2008 г. относно избора на трима съдии в Конституционния съд. Основният фактически въпрос в настоящия случай е дали С. Б. е имала изискуемия професионален опит, за да се кандидатира и да бъде избрана за съдия

в Конституционния съд. За Съда е очевидно, че Конституционният съд е изискал мнения на видни адвокати и различни институции, за да вземе информирано решение по основния правен въпрос, който има да разрешава, докато информацията, поискана от Хърватската адвокатска колегия, Загребската банка и Датския червен кръст е целяла установяване на относимите факти, а именно – професионалният опит на С. Б. Ето защо, не може да се заключи, че мненията и информацията очевидно са целяли да повлияят решението на съда (виж съответно и *Нидервост-Хубер срещу Швейцария*, 18 февруари 1997 г., параграф 26, Сборник 1997-I и *Кръчмар и други*, цитирано по-горе, параграф 41.). При тези обстоятелства, могло е да се очаква Конституционният съд да съблюдава стриктно принципа на състезателност на производството, тъй като е било от изключителна важност да даде на жалбоподателката възможност за коментар (виж съответно и *Кръчмар и други*, цитирано по-горе, параграф 41.). Тези документи обаче са били изпратени на жалбоподателката едва след като Конституционният съд е постановил решението си от 30 април 2009 г., оставяйки я без каквато и да е възможност за коментар по тях.

75. Във всеки случай Съдът подчертава, че е оставено на преценката на страните по спора да кажат дали някой документ изисква техния коментар или не. Това, което е подложено на риск тук, е доверието на страните в правосъдието, което се базира, освен всичко останало, и на увереността, че ще имат възможност да изразят гледната си точка по всеки документ, съдържащ се в досието (виж например *Нидервост-Хубер срещу Швейцария*, цитирано по-горе, параграф 29; *Бийр срещу Австрия*, №30428/96 г., параграф 18, 6 февруари 2001 г.; *Ф.Р. срещу Швейцария*, №37292/97 г., параграф 40, 28 юни 2001 г. и *Пелегрини срещу Италия*, №30882/96 г., параграф 45, ЕСПЧ 2001-VIII). Затова те могат законно да очакват да бъдат попитани дали считат, че специфичния документ изисква техния коментар (виж *Кръчмар и други*, цитирано по-горе, параграф 43). От това следва, че по настоящото дело е било в компетентността на жалбоподателката да прецени дали получените от Конституционния съд мнения и информация изискват нейния коментар. Следователно, задължение на съда е било да осигури на жалбоподателката възможност да коментира мненията и информацията преди постановяване на решението от 30 април 2009 г. (виж съответно и *К. С. срещу Финландия*, №29346/95 г., параграф 23, 31 май 2001 г. и *С. Х. срещу Финландия*, № 28301/03 г., параграф 35, 29 юли 2008 г.).

76. Като взе предвид изискванията на принципа на състезателност на съдебното производство, гарантиран от чл. 6, ал.1 от Конвенцията, и ролята на явяването при определяне дали изискванията са били спазени (виж *Команички срещу Словакия*, №32106/96 г., параграф 55, 4 юни 2002 г.), Съдът счита, че по настоящото дело мненията и информацията, получени в производството пред Конституционния съд е трябвало да бъдат съобщени на жалбоподателката и да й бъде дадена възможност да ги коментира.

77. Като се има предвид, че тези мнения и информация, получени в производството пред Конституционния съд, са съобщени на жалбоподателката едва след приключване на съдебното производство, изложените по-горе съображения са достатъчни за Съда, за да заключи, че правото на жалбоподателката на състезателно производство не е било спазено във въпросното производство (виж съответно и *Милатова и други срещу Чешката република*, №61811/00 г., параграфи 60-61 и 63-66, ЕСПЧ 2005-V).

78. Следователно по настоящото дело е налице нарушение на чл. 6, ал.1 поради липсата на състезателно производство.

2. Публично гледане на делото

(а) Становищата на страните

(i) Правителството

79. Правителството посочва, че според съдебната практика на Съда задължението за публично гледане на делото не е абсолютно. Повечето случаи, в които делото не е гледано публично и Съдът не е установил нарушение на член 6, са граждански дела, за разлика от наказателните дела, при които задължението за публично гледане на делото има по-висока степен на задължителност. По-конкретно, по делото *Юсила* Съдът е постановил, че: „обстоятелствата, които могат да обусловят липсата на публично гледане на делото се свеждат основно до същността на подлежащите на разглеждане от компетентния национален съд въпроси” (виж *Юсила срещу Финландия* [ГО], №73053/01 г., параграф 42, ЕСПЧ 2006-XIII). Следователно, публично гледане на делото не се изисква, когато съдът следва да отговори единствено на правни въпроси или въпроси, които не са от изключителна сложност (виж *Валова, Слезак и Слезак срещу Словакия*, №44925/98 г., параграф 64, 1 юни 2004), както и по дела, които не поставят фактически или правни въпроси, които да не могат да бъдат съответно отговорени въз основа на съдържащото се в съдебното досие и писмените становища на страните (виж *Дьори срещу Швеция*, №28394/95 г., параграф 37, 12 ноември 2002 г. и *Пурсихеймо срещу Финландия* (реш.), №57795/00 г., 25 ноември 2003 г.). Когато делата могат по-добре да бъдат разгледани в писмена форма, отколкото в устни пледоарии, Съдът се е произнесъл, че е „разбираемо в тези случаи националните власти да

се позоват на изискванията за ефективност и икономия” (виж Шулер-Зграген срещу Швейцария, 24 юни 1993 г., параграф 58, серия А № 263).

80. Правителството също посочва, че чл. 50 от Закона за Конституционния съд предвижда възможност за публично гледане на делото, но само за общите производства за конституционен преглед (виж параграф 25 по-горе) и Конституционният съд е провел само два пъти публично гледане на дела, считано от 1990 г. Такава възможност обаче изобщо не е предвидена за производства, образувани по индивидуална конституционна жалба, и следователно е изключена. Следователно, искането на жалбоподателката за публично гледане на делото не е могло да бъде уважено и тя като юрист би трябвало да знае това.

81. Правителството обяснява, че липсата на публично гледане на делата пред Конституционния съд е последица от неговото специално място в конституционния ред на Хърватия (той не е обикновен съд), но също така и от специфичната същност на производството и правните средства за защита пред него. Освен това производствата, образувани по индивидуални конституционни жалби, се отнасят единствено до правни въпроси, а не до установяването на факти. Така е и по настоящото дело, в което производство Конституционният съд се е произнесъл на базата на писмени становища и документи, представени от жалбоподателката и заинтересованите лица и не са били изслушвани свидетели или вещи лица. Следователно, тъй като страните са могли единствено да обобщат това, което вече са представили в техните писмени становища, провеждането на публично гледане на делото в производство по конституционна жалба не би допринесло с нищо за справедливостта на производството и не би било полезно. Напротив, ако публично гледане на делото е било проведено самоцелно, това би било в противоречие с принципите на икономия и ефективност.

(ii) *Жалбоподателката*

82. Жалбоподателката отговаря, че фактът, че Законът за Конституционния съд изрично предвижда възможност за провеждане на публично гледане на делото само в общи производства за конституционен преглед, не означава, че е забранено публичното гледане на дела по индивидуални конституционни жалби. Във всеки случай, аргументът на правителството се опровергава от практиката на Конституционния съд, който на 8 април 2011 г. е провел публично гледане на дело, образувано по конституционна жалба на г-н П. Т. (виж параграф 27 по-горе) и е призовал същия да присъства.

83. Жалбоподателката също така твърди, че изборът на съдии в Конституционния съд е въпрос от голяма обществена важност, което личи от медийното внимание, което делото е предизвикало. За жалбоподателката това само по себе си е достатъчна причина за провеждане на публично гледане на делото.

(б) Преценката на Съда

84. Съдът подчертава, че публичния характер на производствата пред органите на съдебната власт, посочен в чл. 6, ал.1, защитава страните срещу тайно правораздаване без обществен контрол; той е и един от начините да се поддържа доверието в съдилищата, било то високо или ниско. Публичността на правораздаването допринася за постигането на целта на чл. 6, ал.1, а именно справедлив съдебен процес, гаранция за който е един от основните принципи на всяко демократично общество по смисъла на Конвенцията (виж например *Аксен срещу Германия*, 8 декември 1983 г., параграф 25, серия А №72; *Прето и други срещу Италия*, 8 декември 1983 г., параграф 21, серия А №71 и *Мартини срещу Франция* [ГО], №58675/00 г., параграф 39, ЕСПЧ 2006-...).

85. Съдът също така подчертава, че правото на публично гледане на делото по принцип включва правото на устно изслушване (виж например *Фишер срещу Австрия*, 26 април 1995 г., параграф 44, серия А №312 и *Дьори*, цитирано по-горе, параграф 37).

86. Съдът отбелязва, че в настоящия случай нито Административният съд, нито Конституционният съд са провели публично гледане на делото на жалбоподателката. Съдът следователно трябва да прецени дали липсата на устно и публично гледане на делото в настоящия случай е в нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията.

87. В тази връзка Съдът най-напред подчертава, че задължението за провеждане на публично гледане на делото не е абсолютно. Например, публично гледане може да не бъде проведено, ако страната недвусмислено се откаже от това си право и няма въпроси от обществен интерес, които да правят публичното гледане необходимо. Отказът може да бъде изричен или мълчалив, например като се въздържа от подаване или поддържане на искане за публично гледане на делото (виж например *Дьори*, цитирано по-горе, параграф 37; *Лундевал срещу Швеция*, №38629/97 г., параграф 34, 12 ноември 2002 г.; *Хакансон и Стуресон срещу Швеция*, 21 февруари 1990 г., серия А №171-А, параграф 66; и *Шулер-Зграген срещу Швейцария*, 4 юни 1993 г., серия А №263, параграф 58).

88. Съдът отбелязва, че чл. 34 от Закона за административните спорове установява правилото, че Административният съд разглежда делата пред него в закрито заседание. По изключение, той може да проведе

устно изслушване. Той също така установява правото на страна в производството пред съда да поиска провеждането на устно изслушване (виж параграф 30 по-горе). При това положение, жалбоподателката е можело да се очаква да поиска устно изслушване, ако счита това за важно (виж *Дьори*, цитирано по-горе, параграф 38 и *Лундевал*, цитирано по-горе, параграф 35). В своето искане за защита на конституционно гарантирано право, подадено пред Административния съд на 26 май 2008 г., жалбоподателката обаче не е поискала провеждането на устно изслушване. Тя не е представила пред съда никакви други доказателства, че ще отправи такова искане на по-късен етап от производството пред Административния съд. Съдът следователно приема за установено, че жалбоподателката не е поискала устно изслушване пред Административния съд. Следователно трябва да се счита, че тя недвусмислено се е отказала от правото си на изслушване (виж *Шулер-Зраген*, цитирано по-горе, параграф 58, серия А №263; *Зумтобел срещу Австрия*, 21 септември 1993 г., параграф 34, сериу А №268-А; *Фишер*, цитирано по-горе, параграф 44, серия А №312; *Дьори*, цитирано по-горе, параграф 38; *Лундевал*, цитирано по-горе, параграф 35; и *Шикич срещу Хърватия*, №9143/08 г., параграф 29, 15 юли 2010 г.).

89. Остава да бъде установено дали при тези обстоятелства липсата на устно изслушване пред Конституционния съд е в нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията. В тази връзка Съдът подчертава, че дали липсата на изслушване пред второинстанционен или третоинстанционен съд може да бъде оправдана, зависи от особеностите на съответните процедури. Освен това, следва да бъдат взети под внимание производствата в националния правен ред в тяхната цялост и ролята на съдилищата в тях. Когато производствата пред по-висшите съдилища включват единствено правни, а не фактически въпроси, по принцип не се изисква устно и публично гледане на делото, ако такова гледане е проведено или има отказ от такова на първа инстанция (виж, наред с много други, *Екбатани срещу Швеция*, 26 май 1988 г., параграфи 27 и 31, серия А №134; *Херми срещу Италия* [ГО], №18114/02 г., параграфи 60-61, ЕСПЧ 2006-ХІІ, и *Дьори*, цитирано по-горе, параграф 40). При прилагането на тези принципи към Конституционния съд, Съдът се е произнасял, че пред тези съдилища по принцип не е изискуемо изслушване, тъй като бидейки ограничени до преглед на конституционни въпроси, те ограничават оценката си до правни, а не до фактически въпроси (виж например *Зипел срещу Германия* (реш.), №30470/96 г., 23 октомври 1997 г.; *Сийгел срещу Австрия* (реш.), №36075/97 г., 8 февруари 2000 г.; *Вех и Вех срещу Австрия* (реш.), №38544/97 г., 4 юли 2002 г.; *Бриерова и други срещу Република Чехия* (реш.), №57321/00 г., 8 октомври 2002 г.; *Милатова и други*, цитирано по-горе, параграф 62; *Новотка срещу Словакия* (реш.), №74459/01 г., 8 ноември 2005 г.; *Пришл срещу Австрия*, №2881/04 г., параграфи 20-22, 26 април 2007 г.; и обратното *Куглер срещу Австрия*, №65631/01 г., параграфи 47-53, 14 октомври 2010 г.).

90. Правителството твърди, че липсата на изслушване пред Конституционния съд по производство, образувано по индивидуална конституционна жалба, е оправдана поради специалната роля на съда и специалната същност на производствата пред него, включващи единствено правни въпроси, а не установяване на факти (виж параграф 81 по-горе).

91. Съдът най-напред отбелязва в тази връзка, че настоящото дело се отнася до предполагаеми нередности при избора на съдия в Конституционния съд и основният правен въпрос е бил обхвата на конституционния преглед на решенията за назначаване на държавни служители, и по-конкретно решението на Парламента от 9 май 2008 г. Вярно е, както вече беше отбелязано по-горе, че Конституционният съд е изискал информация относно професионалния опит на С. Б. Въпреки това, от мотивите на решението си от 30 април 2009 г. и по-специално от констатацията, че Административният съд е превишил правомощията си при (пре)оценката на доказателствената стойност на документите, които С. Б. е представила като доказателство за професионалния си опит (виж параграф 20 по-горе), е ясно, че Конституционният съд в крайна сметка не е установявал или разглеждал факти и не е извършвал (пре)оценка на доказателства. От това следва, че производството пред него е било ограничено до преглед на горепосочения конституционен въпрос, съдържащ единствено оценка на правни, а не на фактически въпроси. Нещо повече, за разлика от делото *Куглер*, в което Съдът е открил нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията поради липса на публично гледане на делото пред Конституционния съд, защото Административния съд „не е бил компетентен да се произнесе относно законосъобразността на плана за зонироване на площи“ и Конституционният съд „е бил единствения орган, който е могъл да реши този аспект на спора“ (виж *Куглер*, цитирано по-горе, параграфи 50-53), в настоящия случай и Административният съд, и Конституционният съд са разглеждали един и същ (конституционен) въпрос.

92. Като взе предвид изложеното по-горе, Съдът намира, че при обстоятелствата по настоящото дело, когато жалбоподателката се е отказала от правото си на устно и публично разглеждане на делото на първа инстанция, чл. 6, ал.1 от Конвенцията не изисква провеждането на такова гледане пред по-горестоящия съд, ако този съд е призван да разгледа същите правни въпроси като първоинстанционния съд.

93. Следователно по настоящото дело не е налице нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията заради липсата на устно и публично гледане на делото.

II. ДРУГИ ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 6, АЛ. 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

94. Жалбоподателката по-нататък се оплаква от резултатите и продължителността на горечитираното производство, позовавайки се отново на чл. 6, ал.1 от Конвенцията.

95. Доколкото жалбоподателката се оплаква от прекомерна продължителност на производството, Съдът отбелязва, че то е продължило по-малко от година, през което време делото е разглеждано на две инстанции. Предвид това, и в светлината на критериите, установени в неговата съдебна практика по въпроса за „разумен срок“ (сложността на делото, поведението на жалбоподателя и на компетентните власти), и вземайки под внимание цялата информация, с която разполага, Съдът счита, че този период не може да бъде приет за прекомерен. Следователно продължителността на производството в настоящия случай не е била неприемлива.

96. Съдът по-нататък подчертава, че не е в състояние да разгледа резултатите от производството, позовавайки се на чл. 6, ал.1 от Конвенцията, освен ако те са произволни. В светлината на всички материали, с които разполага, Съдът счита, че настоящото дело не показва наличието на произволност. Жалбоподателката е била в състояние да представи своите становища пред съдилищата и те са взели под внимание тези становища в своите решения, които са надлежно обосновани, а не произволни.

97. От това следва, че тези оплаквания са недопустими по смисъла на чл. 35, ал.3, б. "а" от Конвенцията като явно необосновани и трябва да бъдат съответно отхвърлени съгласно чл. 35, ал.4.

III. ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

98. Жалбоподателката се оплаква също, без да обоснове това оплакване, че не е разполагала с ефикасно средство за защита. Тя се е позовала на чл. 13 от Конвенцията, който гласи следното:

“Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции.”

99. Съдът най-напред отбелязва, че жалбоподателката е имала правно средство за защита, чрез което да обжалва решението на Парламента от 9 май 2008 г., а именно – възможността да подаде искане за защита на конституционно гарантирано право, и факта, че тя успешно се е възползвала от това правно средство.

100. До степента, до която оплакването на жалбоподателката може да се разбира като оплакване от липсата на правно средство за защита срещу решението на Конституционния съд от 30 април 2009 г., Съдът напомня, че когато, както е в настоящия случай, жалбоподателят претендира нарушение на права, предоставени от Конституцията, извършено от последната инстанция на органите на съдебната власт съгласно националната правна система, приложението на чл. 13 е ограничено (виж съответно *Вестник Таймс и Андрю Нейл срещу Обединено Кралство Великобритания*, №14644/89 г., Доклад на Комисията от 8 октомври 1991 г., Решения и доклади (РД) 73, стр. 41 на стр. 58 и *Крочиани и други срещу Италия*, №8603/79 г., 8722/79 г., 8723/79 г. и 8729/79 г. (обединени), Решение на Комисията от 18 декември 1980 г., РД 22, стр. 224, параграф 15). Следователно, липсата на правно средство за защита срещу решението на Конституционния съд не повдига въпрос по смисъла на чл. 13 от Конвенцията (виж *Венденбург и други срещу Германия* (реш.), №71630/01 г., ЕСПЧ 2003-II).

101. От това следва, че това оплакване е недопустимо по смисъла на чл. 35, ал.3, б. "а" от Конвенцията като явно необосновано и трябва да бъде съответно отхвърлено съгласно чл. 35, ал.4.

IV. ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 14 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

102. Най-накрая жалбоподателката се оплаква, също без да обоснове това оплакване, че е била дискриминирана. Тя се позовава на чл. 14 от Конвенцията, който гласи следното:

“Упражняването на правата и свободите, изложени в тази Конвенция, следва да бъде осигурено без всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, политически и други убеждения, национален или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение или друг някакъв признак.”

103. Съдът счита това оплакване за напълно необосновано, тъй като жалбоподателката не е представила никакви други детайли. Следователно то е недопустимо по смисъла на чл. 35, ал.3, б. "а" от Конвенцията като явно необосновано и трябва да бъде съответно отхвърлено съгласно чл. 35, ал.4.

V. ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

104. Член 41 от Конвенцията гласи следното:

“Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.”

A. Обезщетение

105. Жалбоподателката претендира 50 000 евро (EUR) за материални и нематериални вреди.

106. Правителството оспорва този иск.

107. Съдът не намира никаква причинно-следствена връзка между установеното нарушение и претендираната имуществена вреда и затова отхвърля този иск. От друга страна, Съдът счита, че установеното нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията представлява само по себе си достатъчно справедливо удовлетворение при конкретните обстоятелства за нематериалните вреди, които жалбоподателката може да е претърпяла.

Б. Такси и разноски

108. Жалбоподателката не е предявила никакви претенции за такси и разноски, възникнали в производствата пред националните съдилища и пред този Съд. Затова Съдът счита, че не е налице искане за присъждане на суми по този член.

ПО ТЕЗИ ПРИЧИНИ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* оплакванията относно липсата на състезателност на производството и липсата на устно и публично гледане на делото за допустими, а останалата част от жалбата за недопустима;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията поради липсата на състезателност на производството;
3. *Постановява*, че не е налице нарушение на чл. 6, ал.1 от Конвенцията поради липсата на устно и публично гледане на делото;
4. *Постановява*, че установеното нарушение представлява само по себе си достатъчно справедливо удовлетворение за нематериалните вреди, които жалбоподателката може да е претърпяла;
5. *Отхвърля* искането на жалбоподателката за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и оповестено в писмен вид на 26 юли 2011 г., в съответствие с чл. 77, ал. 2 и 3 от Правилника на Съда.

Сорен Нийлсен
Секретар

Анатоли Ковлер
Председател